

Civilrätt
Anna Marcusson

Klimat- och näringslivsdepartementet

103 33 Stockholm

Promemoria om tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

- tillstyrker förslagen om att tillsyn, efter kommunfullmäktiges begäran, ska kunna övertas av staten och att vissa frågor ska kunna prövas av regeringen. SKR vill framhålla att frågor om ändrade tillsynsuppdrag för statlig respektive kommunal sektor behöver behandlas i ett större och mer övergripande sammanhang.
- välkomnar författningsförslagen som möjliggör att kommuner efter överenskommelse med en marknadskontrollmyndighet kan utföra vissa marknadskontrolluppgifter. SKR ser fördelar med en lösning som möjliggör för kommunen att hantera frågan via ansvarig nämnd i stället för fullmäktige men efterfrågar tydliggöranden avseende vad som gäller för när kommuner utan särskilt avtal arbetar med marknadskontrolluppgifter.
- tillstyrker att regeringen ska få meddela föreskrifter om hur kommunerna ska planera, utföra och utvärdera tillsyn enligt miljöbalken och kontroll enligt EU:s kontrollförfordningar men efterfrågar kommunal medverkan inför framtagande av sådana föreskrifter och vill framhålla att ersättning till kommunerna kan behövas i de fall arbete med t.ex. rapportering inte kan finansieras med tillsynsavgifter.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

4. En statlig tillsynsmyndighet ska kunna överta ansvar från en kommun som begär det

SKR tillstyrker förslaget. Det kan finnas behov av att omfördela tillsynsansvaret i olika situationer som täcks av bestämmelsens utformning.

Som ett skäl för att ha tillsyn på kommunal nivå bör möjlighet att rekrytera och behålla personal som behövs för att tillskapa en god och robust organisation för kommunens övriga uppdrag kunna tillmätas betydelse.

SKR vill framhålla att fördelningen av tillsynen mellan stat och kommun är under förändring genom ett flertal olika förslag som beretts utan synbar samordning på regeringskansliet. SKR vill framhålla att förändringar i ett uppdrag kan ge stora effekter på hela tillsynsorganisationen och behöver behandlas i ett större och mer övergripande sammanhang för att adekvat konsekvensutredning ska kunna ske.

5. Kommuner ska kunna utföra ytterligare marknads-kontrolluppgifter

SKR välkomnar att det införs en möjlighet för kommuner att komma överens med en marknadskontrollmyndighet att utföra ytterligare marknadskontrolluppgifter. Genomförandet av förändringarna, som aviserats i tidigare lagstiftningsärende, bidrar till en effektiv och enhetlig marknadskontroll i Sverige och har varit efterfrågade av några större kommuner.

Att det enligt förslaget ska vara kommunfullmäktige som ska framställa begäran innebär stora behov av framförhållning både för marknadskontrollmyndigheten och den aktuella kommunen. Med den lösningen blir det mycket viktigt att marknadskontrollmyndigheten har förståelse för den kommunala beslutsprocessen i sitt arbete. SKR ser fördelar med en lösning som möjliggör för kommunen att hantera frågan via ansvarig nämnd.

Bakgrunden till den remitterade promemorian har bl.a. varit stora oklarheter i kommunernas uppdrag att utföra marknadskontroll. Frågan har bland annat varit om författningstexten i miljötillsynsförordningen tillsammans med förarbetena ska tolkas som att kommunernas uppdrag endast omfattat kontroll som kan göras utan provtagning, närmast genom besiktning och kontroll av märkning.

Kemikalieinspektionens inställning och utgångspunkten för myndighetens projekt som involverar kommuner i bl.a. varutillsyn har byggt på att kommunerna samlat in prover för analys, även om analyserna i de aktuella projekten gjorts av Kemikalieinspektionen. Det är viktigt att kommunernas

uppgifter inom området klargörs, inte bara för de kommuner som kommer att ingå överenskommelser med Kemikalieinspektionen, utan för alla kommuner som enligt dagens regelverk har ett uppdrag att utföra marknadskontroll.

Många kommuner uppskattar Kemikalieinspektionens särskilda projekt för varutillsyn och för många kommuner är deltagande i projekten en förutsättning för att kunna arbeta med marknadskontroll. Det är viktigt att projekten vilar på en tillräckligt tydlig rättslig grund.

SKR uppfattar att promemorian inte föreslår några förändringar i den här delen och tolkar det som att kommunerna *inte* har uppdrag att göra andra kontroller än vad som kan göras genom en enkel besiktning. Däremot föreslås befogenheter (både för tillsyn och marknadskontroll) som kan tala för att syftet varit ett annat. Det gör kommunernas uppdrag att samla in varor för provtagning oklart och SKR efterfrågar ett tydliggörande.

Förbundet vill i detta sammanhang också påpeka att en av bristerna inom marknadskontrollen är bristen på samordnad tillsynsvägledning från marknadskontrollmyndigheterna till kommunerna. Detta bör vara en prioriterad fråga för ökad samsyn och likvärdighet inom detta tillsynsområde

6. Regeringen ska kunna meddela föreskrifter om kommuners genomförande av tillsyn och kontroll

SKR noterar att föreslagna bemyndiganden bland annat behövs för att legalisera krav som redan finns i författning. SKR anser att det är välkommet med ett ökat statligt engagemang i frågor om tillsynsplanering men vill framhålla vikten av att kommunerna får möjlighet att delta i framtagandet av specifika föreskrifter och komma med synpunkter på konsekvenserna i enskilda fall.

SKR vill även framhålla betydelsen av att uppgifter som åläggs tillsynsmyndigheterna och inte kan finansieras genom avgiftsuttag ersätts av staten.

SKR anser att bemyndigandet, på förslaget sätt, ska gälla regeringen och inte statliga myndigheter.

7. Möjligheten för myndigheten att få kostnadsfria prover och ersättning för analyskostnader utökas

SKR välkomnar att möjligheten att få kostnadsfria prover och ersättning för analyskostnader utökas men vill samtidigt framhålla att ett system med begära ersättning i efterhand genom särskilda beslut kommer vara betungande, framförallt för de minde kommunerna.

Beroende på hur dyra saker som ska kontrolleras kan kommunerna komma att avstå deltagande i olika projekt på grund av finansieringen. Det är att föredra om Kemikalieinspektionen kan få kostnader för provtagning täckta genom anslag så att kommunerna inte behöver göra egna upphandlingar för minde provtagningsinsatser.

Sveriges Kommuner och Regioner

Palle Lundberg
Verkställande direktör

Sara Catoni
Avdelningschef